

L'impuls del desig

Montserrat Abelló és una persona extraordinària. Extraordinària no només des del sentit més subjectiu (des de la meua apreciació íntima), sinó en el sentit més literal de l'adjectiu. No he conegut ningú com ella: és un desig molt intens el que provoca aquest fet, un desig de conèixer, d'entendre, de transformar la vida, un desig que mostra diàriament. I allò que impulsa la seva escriptura és igualment aquest desig de concretar, de no passar pel món sense haver fet l'intent de definir-se i definir, de trobar el mot just per a cadascuna de les múltiples opcions.

El seu medi natural, doncs, és el de la paraula: viu en la paraula i ella mateixa és paraula. La paraula és, per a Montserrat Abelló, com una falca dins del temps, una batalla guanyada al pas del dies. Alguns crítics han assenyalat el caràcter espontani de la seva poesia (la poeta també ho diu) i l'aparent manca d'esforç a l'hora d'escriure, com si es tractés d'una escriptura construïda des de les entranyes, d'un ritme intern que simplement aflora en el paper. Jo crec que la impressió prové del fet que la seva essència com a persona és el mot i que és des del mot que aprèn el món i els fets de l'existència.

No cal que ens esmercem a definir un estil, a buscar una tendència que l'emmarqui, perquè Montserrat Abelló té les característiques de les persones que, al llarg de la història, han arribat a les cotes més altes de l'art. Normalment, aquestes persones mostren característiques inclassificables segons les tipologies historicistes. Crec que té una cosa en comú amb totes elles: el fet que art i ment, mirada i llenguatge són una mateixa cosa. L'enfocament de la vida i de la creació, en aquests casos, no es bifurca, segueix un únic camí, i en aquestes veus és impossible que existeixi l'artifici. No es tracta que l'art hagi de ser un camí cap a la descoberta de la Veritat de l'ésser humà i de la vida, sinó d'una intervenció més discreta, més senzilla, una manera d'entendre com estem conformats com a individus i com a éssers en el moment actual. És una fita que l'autora que ens ocupa ha aconseguit i aconsegueix.

Memòria de tu i de mi és el darrer llibre de poemes de Montserrat Abelló. Va ser publicat ara fa un any, arran de la pèrdua de la persona amb qui havia compartit la major part de la seva

vida. La voluntat d'aquest recull és la de fer que absència i presència deixin de contradir-se. Només em puc referir a aquest aspecte del llibre i ho he de fer de manera breu, tot i que evidentment es podrien comentar amb detall molts altres trets interessants de l'obra. Per la raó que l'autora és paraula i només concep l'existència des de la paraula, la seva poesia, en aquest volum, mostra la convicció que la definició de l'absència, és a dir l'encontre del mot adequat —aquell mot que malda per assolir al llarg de la seva trajectòria—, farà que aquesta es materialitzi i, per tant, es faci present. Montserrat Abelló expressa, d'una manera magistral, la inversió del procés: la persona estimada propiciava el naixement de la paraula, la llum; a partir de la seva absència, tot ha esdevingut silenci, fosc i la paraula s'ha perdut. El procés, per tant, cal que sigui l'invers i entendre que l'absent retorna i viu a partir de la concreció del llenguatge. Ho expressa en aquests versos que esdevenen una clau interpretativa: "Silenci que / ja no seria / sense la paraula / que l'explicita." Així, doncs, dient el silenci, el silenci existeix; i la poeta entén, en un gest d'extraordinària sensibilitat i de vitalitat essencial, que dient la paraula de la persona estimada, aquesta es fa present en la seva ment i en la seva vida diària.

ROSA COMES

Publicat al diari *El Punt* el 5 de març de 2007

http://www.vilaweb.cat/www/elpunt/noticia?p_idcmp=2300197